

... Monarkiaik egyik hadügyminisztere az: mondta egyszer az osztrák-magyar delegáció tárgyalásában, programjának fejtegetésében: »Uram, már benne vagyunk a háborúban, csak hogy még nem süttök el egymárra a puskáink.« (Bylandt.)

S igazat mondott. A nagy hatalmak — a kicsik nemkülönben — egy negyedszázad óta egyebet sem tesznek, minthogy tul akarják egymást szárnyalni lázas hadikeszülődésekkel. E keszülődések már százhusz milliárd frankjába vannak Európának ebben a negyedszázadban. És ezt a százhusz milliárd frankot beelőttek erődtényekbe, belefektették a tenger leviathanjaiba, ágyukba, puskákba, töltényekkel és konzervekkel telt raktárakba — és megették.

Mily jólétet lehetne árasztani ezzel a rengeteg összeggel! Hány millió szerencsétlennek a nyomorát lehetne ezzel enyhíteni! Ezzel az összeggel új városrészeket lehetne építeni a munkások számára, kórházakat és menedékhelyeket emelni gyermekek és a nyomor fia számára; gyarmatokat alapítani, apóli a vallásosságot és a humanizmust, a legmagasabb fokra fejleszteni a tudományt és a művészetet; folyamatokat szabályozni, iskolákat adni a népnek, tühetővé tenni a munkások helyzetét, megasadalmozni az amerikai kivándorlást — s főképp leszállítani az adókat. Ezzel az összeggel egész Európát paradicsomra lehetne változtatni.

S mind ennek az ellenkezője történik! Hogy a mi lappaogó háborunkat meghosszabbítsuk, emeljük adóinkat, tulságú fokozzuk járulékaikat, megdrágítjuk a nép legszükségesebb élelmiszereit beviteli vámoikkal, fogyasztási adókkal és védőtarifákkal s akadályozzuk az ipart kölcsönös visszatörlesztésekkel.

S mi a cselünk, mi a szándékunk e rengeteg harckeszülődésekkel? A világtörténelemből nagy és hosszadalmas háborukat ismerünk. Valamennyinek megvolt a maga nagy célja. A kereszt háborukat, az egész Európát hullámszába hozó vallásháborukat, a magyarok és derék szövetségeseinek harcát az izlam ellen, a francia forradalom csatáit, az észak-amerikai harcát a rabszolgaság eltörléséért, mind nagy eszmék sugallták: a kereszténységért, a szabadságért, az emberi jogokért, az egyenlőségért vívták; de a mai, a dicőség és heroizmus nélküli háborunkat nincs más indító oka, mint a nemzetek engesztelhetetlen gyűlölete, a más nyelvet beszélő szomszéd ellen való düh.

Vége is a mi öseink a Szent Földért, az Evangéliomért, a Szent Szabadságért verkedtek; mi meg a grammatikáért és a szótártért menjünk készhgyig?

A nemzeti gyűlölködés telhetetlen bálvány, amely egymaga nyeli el a népek boldogságát. A nemzeti gyűlölködés mindennapos vendég a pór és a munkás asztalánál, amely kieszi a húst a leveséből s rongyos ruhával fedi be gyermekeit. — A gyűlölség a legdrágább passzió. S mi nagyra hizlaljuk ezt a szörnyet, kultúr tárgyává tesszük megnyilatkozását, oltárokat rakunk, hogy rajtuk neki aldozhassunk.

A nemzeti gyűlölség támogatására lehet ugyan hivatkozni a nemzeti szeretetere, a nemzeti nyelvre, a fajra; de nagyon csalódik, aki ez érzelmeiket ikerestvéreknem gondolja. Mikor elenkező érzelmek. Nekem is a nemzetem, anyanyelvem iránt való szeretetem ép oly drága, mint másnak a magáé, és én min-

rintert nem adta volna, hogy az öreget ide hozza. Beugta magát újra kis talicskájába s vidáman futyörészve ballagott hazafele. Mikor aztan otthon elbeszélte azt a hallatlan eseményt, apja és anyja sehogy sem akartak neki hitelt adni.

Két nap sem telt bele, egyszer csak Kondor Jánosék szélbontotta hazuk előtt megállt egy úri hintó s abból maga az uraság szállt ki, kitől a környéken mindenki félt, de legjobban tartott mégis Kondor János, mert néhánéhá megesett, hogy családja fenntartásáért az uraság erdejében meg-megfogott egy nyulat. Most is ott sült egy a bográcsban.

Halothalványan rontott be a szobába s rákiáltott feleségére, hogy a nyulat sejtse el. Bizonyosan azt keresik. Pista meg visszaemlékezve arra, hogy az öreg koldusra vonatkozólag mit sejtett véle az inas, szintén megszéppent s ki akart inálni a mezőre. De mindannyian elkéstek. Az uraság gyorsan topant be s mindjárt azt kérdi a gazdától:

— Hol van az a fiu, Kondor János, ki azt az öreget tegnapelőtt hoztam hozta?

Pistának arcáról gyöngyözött a hideg verejték, azt hitte, hogy a nagyságos ur még fel is akasztathatja. Jaj! miért nem is tudott elszökni. — Kiment volna inkább a világból, csak hogy a nagyságos ur meg ne tudja, hogy ő volna az a vakmerő.

A gazda is sajnálta gyermekét, de már nem lehetett az igazságot eltagadni, legalább enyhíteni akarta annak vétékét, mikor így mentegette: Hát a házaton eszedem a nagyságos ur előtt, hiába beszéltem neki, gyerek szive van, megesett a lelke azon a gyámoltalan miszhaszna örege, addig rimázkodott, hogy aztán elvitte, de majd meg is korholom érte.

— Azt szeretném én meglátni, kiáltott fel a nagyságos ur — hát nem tudja-e — Kondor János, hogy a maga fia az én apámmal tett jót?

den nemzettel tisztelem ezt a szeretetet. De ennek nem a másokkal szemben való ellenségkedésben kell nyilvánulnia, nem kell túllépnie a haza határát, hanem abban az igyekezetben nyilvánuljon, hogy a mi nemzetünk fejlettebb legyen a kultúra műveiben, a köz- és politikai intézményekben, az irodalomban és a közoktatásban, mint a másik.

Egy kis nemzet, a finn, eklatáns példáját nyújtja annak, hogy egy oly birodalom kebelében, mely felet teszi ki Európának, mint lehet tiszteletet szerezni a saját nemzetének, egyedül az igazi kultúra, a lojalis hűség és a sohasem frondeurkódó bátorság által. Batrn tanulhatnánk tőük.

No és micsoda eredményeket ért el Európa a titokban folyó krónikus háboru által?

A főeredmény az, hogy ez a százhusz milliárd arany frank — megfordított alkímia folytán — vassá, ólomná, bronzá, kővé változott s állandóan elvonatott a közvagyonról. Meddő kiadások, gyümölcsöt nem hozó beruházások.

A második eredmény az, hogy szemünk láttára oly új nemzetet támad, amelynek nincs nemzetisége s ez a szoczializmus apokalipszis: bálványa.

A szocializmusnak meg van a maga létjoga s ezzel a jogával él is.

A munkásemberek, akik egyik napról a másikra munkájukból élnek, máris ismerik a maguk becset. Azt akarják, hogy kielégítsék őket, még pedig ne hangzatos frázisokkal, hanem kezzelfogható dolgokkal; réze-edni akarnak a szemük előtt lévő vagyonból, amelynek gyarapításához hozzájárulnak; jól megérdemelt bük fölöslegéből meg akarják takarítani családjuk számára, munkaképtelenségük idejére; — ők is akarnak szórakozni — s ebben igazuk van. A világ minden dicsősége sem ér annyit a munkásnak, mint egy ünnepély a zöldben, ahol kedvére kimulatja magát.

A termékenyítő szocializmus ez eszméjének, amelynek a modern társadalom újrendjét akarja megteremteni és irányítani, megvannak a maga elfajult kidővései az anarkizmusban, amely csak rombolni akar. — Ez a nöstény unikomnizmus a himje! — Az anarkisták nem elégszenek meg azzal a zarállattal, hogy a munkások sorsát javítsák; hanem azt proklamálják, hogy minden világi és egyházi tekintélyt le kell rombolni.

Egész Európát aláaknáznak tüzaknáikkal s mi a nemzetiségi veleitások haláltanczát járjuk a földregészt fölt.

A hazaszeretet régi erénye, amely királyságokat és köztársaságokat alapított, amely nemzeteket teremtett s ezeket hatalmasakká levé, hazagűlölettel fajult, amely kiöl minden emberi ideált.

Uram! Ez a mi, ma még be nem valott, titokban folyó európai háborunk, amelyben a fölfegyverzett seregek puskával még nem lönek egymásra.

De milyen lesz a holnapi háboru, amikor valóságos csatákat loznak vívni, amikor nemcsak a pénznek milliói, hanem az embernek millióinak a vére is fog folyni?

Hazagűlölet! Rettenetes egy eszme! Szörnyü paradoxon! A föltámadt Ephialtes kísérte! De itt van! Nem fantom, nem hallucinációja egy morfinomanikusnak: szaporodik, terjed, mint a filoxéra, s megöri a régi társadalom gyökereit. Dolgot ad megvédeni magunkat e ragály ellen, amelyet a legcivilizált-

— Mintha hirtelen villám sújt le közélünkben, úgy megkövült e szavakra Kondor János uram.

— Sohase bámuljon azon jó ember, — folytatá a nagyságos ur — apámnak menekülnie kellett s ez csak úgy lehetett, ha koldusruhát vesz föl magára. Utközben a jó öreg beteg lett s ha a maga fia nem segít rajta, talán el sem vánszoroghatott volna hozzánk. Most azért jöttem, hogy a gyereket megjutalmazzam. Mondd csak gyermekem, mivel szolgáljam meg jószágodat?

Pista is levelezte félelmét, hálát adott a jó Istennek, hogy a dolog így ütött ki.

— Hát nagyságos uram csak az az e.y kérelmem van, hogy a gyógyszerész úrtól tessék kiváltani jutalomkönyvem, mert csak arra adott hitelt.

— Nincs egyéb kívánságod? kérdezte a nagyságos ur.

— De volna még egy! szólott bátran, de azért némileg habozva a fiu, látva, hogy e nagyságos ur az ágy alá kandikál, honnan a bográcsban sült nyulhus szaga kiardat, — azt kerdeném, hogy ne tessék édes atyámat azért az egy nyulert megbírságotlanni.

A nagyságos ur jóízűen elnevette magát. — Meglész mindkét kívánságod fiu, — de én nem érem be ezzel. Holnapól kezdve nálam lakol: utána jártam, mar, hogy te vagy az iskolában első. Kitanítottak az én fiammal együtt s embert csinálók belőled.

Ugy is lett. Másnap Pista a kastélyba költözött. a nevelő ur együtt tanította az urfiat, s a szegény gyermek mindig kitűnően tette le a vizsgákat. Későbbben fölment az egyetemre s ma a fővárosban az első rangu ügyvédek egyike, ki maga beszélt el előttem az ő érdekes történetét. Így ajándékozta meg őt az öreg koldus. A jótét mindig kamattal fizet.

tabb Európából importáltak be hozzánk. A mi anarkistáink korifeusai szemünkbe mondják: Nincs hazánk! A mi hazánk az egész világ, s nem fogunk fejevett fogni hazánk védelmére! S öngyilkos katonáink száma konstatalja e méreg káros hatását.

A legelénkebb fantázia sem képes elképzelni, hogy milyenek lesznek eselyei egy jövődő háborúnak, amelyet oly seregekkel vívnak, amelyek milliókat számlálnak; amelyet nem löfgyverekkel, hanem valóságos pokolgépekkel, füstnélküli löporral, távirókkal és léggömbökkel, stratégiai és hordható vasutakkal, elektriz-bombákkal, népvandorlószó hasonó lovas tömegekkel fognak megharcolni. Oly háboru, amelyen részt fog venni minden férfikoru ember, oly háboru, amelybe beleavatkozik minden nemzet, legyen az nagy vagy kicsiny.

Lehetséges lesz ily roppant tömegeket hosszú hadjáraton át táplálni? Nem fog elhullani a harcsook fele éhség, hideg és epidemák következtében? Elképzelhetünk-e egy lazarélet ily csata után, amely már nem is gyilkolász lesz, hanem az öldököl angyal aratása? Elképzelhetjük-e a megsonkított hullák halmaikat? A vépatákat? Az általános gyszat amelyet minden csata után öltenek? Es a győzelem után azt a »Te Deum laudamus«-t amely káromolni fogja az Istent, amelyet millió özvegy és árva fajtalomkáltása fog kísérni kórusban!

Mily általános nyomor? Mily pusztulása a kultúra műveinek? Mily elvadásza az erkölcsöknek s helyrehozhatatlan romlása a pénzügyeknek!

Es mindez miért? Es áldozatot hozunk a nemzeti gyűlölség nagy bálványának.

Megengedem, hogy a háborut nem lehet, örökre eltemetni. Ha az egész világ egy nyelvet beszélné, akkor összekapnának a dialektus fölő: ha egész Európának csak egy vallása volna, akkor egymásra támadnának amiatt, hogy milyen legyen a keresztvétele alakja, vagy egy darab kenyért, vagy azért a gyönyörűségért, hogy láthassák ellenfelüknek — testvérüknek! a halálküzdölmét. — De el lehet kerülni a háboru okait, lehet csökkenteni, lehet semlegesíteni, s ez a mi értekezletünk megoldandó föladata.

Nekünk — a béke idealistáinak — is megvannak a magunk hadseregei és erődívenyei.

Támaszunk minden oly intézmény, amelyet nemes lelkek arra a célra alapítottak és tartanak fenn, hogy a humanitást, az ember-szeretet, a tiszta erkölcsöket, a közjót szolgálják: s az lesz igazán a szent-szövetség, ha egymást megértjük, s egyesülünk.

Uram! Kedves kollégák!

Nincs hata munk arra, hogy nagyarányu lefegyverzést szuggeráljunk az ótnagyhatalomnak, de arra van, hogy a hatodik nagyhatalomban, az európai sajtóban s talán a parlamentekben is megkezdhesük ezt: hadd legyen egyszer vége az örökös és kölcsönös fenyegetéseknek, s azoknak a lázas izgatásoknak melyek a népek békés egyetértését megzavarják.

Az a legveszedelmesebb háboru, amelyet méregebe mártott tollal viselnek. A toll oly sebeket üt, amelyek be nem hegednek soha. — Kezdjük meg tehát a fegyverszünetet a sajtóban s a parlamentben.

Uram! Kedves kollégák! Ne feljünk atól, hogy elveszítjük nép-zseréségünkét. Talán gyávasággal fognak bennünket vádolni; de viseljük el. Europa egész közveleménye a béke mellett van. Ez a mi szövetségeseink. Bizzunk hatalmában. S győzni fognak a nélkül, hogy legyőzzötteink lennének.

Általánosságban és részleteiben el fogadom az előterjesztett programot.

Utasítások

a magyarországi evang. reform. és ágost. hitv. evang. lelkészek számára, az egyházpülsítikai törvények életbeléptetése után követendő eljárásra nézve.

Tekintettel arra, hogy lapunk előfizetői között igen nagyszámmal vannak mind a két protestáns egyház lelkészei, de meg azért is, mivel az egész ország nagy érdeklődéssel várja már a protestáns egyházaknak a jövőben követendő eljárásra vonatkozó utasításait: közöljük lapunkban egész terjedelmében azt a javaslatot, a melyet az ág. hitv. evang. és ev. reform. püspököknek f. hó 6-án Miskolczon tartott konferenciájá mind a két egyház konventjéhez elfogadás végett felterjeszt.

A nagy gonddal készült utasítás, mint tudjuk, Mitrovics Cyu-a, sárospataki theol. tanár tollából ered.

Imhol az utasítások:

I

Az egyházi esketésről.

A leendő házasságoknak, az egybekelést megelőző kihirdetéséről, az állami törvények, nevezetesen az állami anyakönyvekről szóló 1894. évi XXXIII. törvényczikk II. fejezetének 45. és következő szakaszai, valamint az ezekhez kibocsátott miniszteri utasítások 32. és további §-ainak rendelkezései, részletesen intézkedvén az azoknak czelja, a házasság törvényes megkötésére vonatkozólag ugyanazon rendelkezések és erre nézve szükséges bizonyosságok

hiteles megállapítása lővén, mint a melyeket kívántak eddig alkalmazásban levő egyházi vonatkozó törvényeink: ez-n okok a miatt a leendő házasságoknak egyházi részről való kihirdetése jövőre nem fog történni eddig gyakorlatban levő alakjában; hanem azon, már-előbb törvényesen egybekelt háza-felekek, a kik az egyházi összeadásban is reszesültek, ily módon is megkötött házassága, az összeadás kivétel legközelebbi vasarnap délelőtti istentisztelet alkalmával, istentiszteleti rendtartásunknak eddig szokás-os helyén fognak a gyülekezetnek tudtára adni.

Az ilyen irányu utólagos kihirdetés, természeténél és czéljánál fogva, egészen vallásos maradó lévén, az, az új házás felekre vonatkozó, legszükségesebb adatok rövid megemlítése mellett, a következő vagy tartalmilag ehhez hasonlító hűségnyelvi szavak ki-erében történhetik meg:

»N. N. és NN. vallásuk, ekkor és ekkor egymással törvényes házasságot kötven, egyháziul összeadtak és megáldattak. A midőn erről egyházunk tagjai keresztlyén örömmel értesitem, kérjük ez alkalommal is mindnyaján keresztényi szeretettel és buzgó szívvél a házassági szövetségkötésre Isten segítő kegyelmével, szent lelkének megszentelő erejét és gazdag áldását, hogy legyen az a keresztény családi éreynek és tiszta keresztény boldogságnak és m-gelégedésnek forrása, Isten nevének dicsőségére.«

2. §. Az 1894. évi XXXI. törvényczikk 123. §-a szigoruan megállapítja, hogy azon lelkész, a ki az egyházi összeadásnál eljár, mielőtt a felek igazolják volna, hogy a házasságot a polgári tisztviselő előtt megkötötték, vétség követ el és ezer koronaig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ismétlés esetében a cselekmény két hónapig terjedhető fogházzal és ezer koronaig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, és a cselekmény csak akkor nem büntetendő, ha az egyházi összeadás az egyik félnek közel halállal fenyegető betegségében történt: azért az egyházi összeadásban csak azon házasságokat szabad részesítenünk, a kik az állami anyakönyvekről szóló XXXIII. t.-cz. 62. §-ában megállapított és ezen szakaszhoz kiadott miniszteri utasítás 75. §-an körülírt, a polgári tisztviselő által meg a felek kérelme nélkül is, a házasság megkötése után azonnal, minden egyes esetben kiadandó: a házasság megkötéséről szóló, ugynevezett »Tanúsítvány«-felmutatják.

Azon esetben, ha az egyházi összedás az egyik házassfélnek közel halállal fenyegető betegségben, kivételesen a polgári házasságkötést megelőzőleg történik, szigoruan megtartandó a XXXI. t.-cz. 96 §-ának és a kiadott miniszteri utasítások 56. §-ának azon rendelkezése, mely szerint ily esetben is, mindkét házassulónak ki kell jelentenie, hogy legjobb tudomásuk szerint, köztük házassági akadály nem forog fenn. Szeptember hóban csak ugy fogadtunk el házassági kihirdetést és esketésekre való jelentkezést, ha mind a háromszori kihirdetés, mind az esketés még szeptember hóban megtörténhetik.

3. §. Az egyházi összeadás legtermészetesebben mindjárt a házasság törvényes megkötése után, tehát mintegy közvetlenül ahhoz csatlakozva történhetik meg; annyival is inkább mert a kiadott miniszteri utasítások 61 §-a egyenesen meghagyja a polgári tisztviselőnek, hogy a házasságkötés idejének megállapításánál kötelessége különös gondot fordítania arra, hogy a házassuló feleknek módjukban legyen még házasságuk megkötéséneknapján a házasságkötésre vonatkozó vallási kötelességüknek eleget tenni.

Ha ez azonban bármely ok miatt ily időben meg nem történhetik, az egyházi megáldásban a később bármikor jelentkező házastársak is, készséggel részesítenők.

5. §. A mi a házasságok egyházi összeadásának módját illeti, min hogy kánonaink és erre vonatkozólag eddig is gyakorlatban levő rendtartásunk alkotó részei, azoknak tartalmát és szellemét tekintve, a változott viszonyok között is, megelégnék az alkalmat természetének és czéljának és az ahhoz kötött szivbeli és vallásos érzések és lelki ajándékok ki-letítésének és közlésének, azok lényegükben továbbra is megmaradnak és alkalmazhatnák. Megmaradnak tehát az esketési szertartási beszéd (agenda); a házasságleltől külön kívánt eskünek, rendtartásunk által előírt és megállapított formája: a már törvényesen megkötött házasságnak ima által való megáldása.

Nem alkalmazandó azonban jövőre azon kérdés, a melyet eddig az esketési szertartási beszéd után az eskü letételt megelőzőleg, a jejesekhez itéztünk, a házasságkötéshez szükséges szabad beleegyezésünk kinyilatkoztatása czéljából.

Az esketési beszédek, mint Isten igéinek alkalmi hirdetése, képeztek eddigi esketési szertartásunkban is a leglényegesebb és épen protestáns egyházunk hitvasából kifolyó alkotó részt. Kétszeres gondot kell azért a jövőben arra, mint kiváló alkalmi lelki gondozói eszközre fordítani mindenkinél; megtartvan az apostol parancsolatát, hogy a kik reánk bízottak, azok erő itessenek a hitben és a keresztény szeretetben. A lelek által, a mely megelevenít. A keresztény és nem keresztény házasságok megáldásánál alkalmazandó esküimintának, a papi bölcsesség felátása szerint tehető meg a szükséges alkalmi módosítás.

6. §. Kánonaink s protestáns rendtartás

sunk törvényei, a háza-rendes helyéül Istennek jelölik ki. Lelki gondozónak adható, hogy rend egyházunk eme rendtartásnak.

A házánál, a család

tés ezután is a kivétel. 7. §. Ugyancsak kiadó rendtartás czéljából, más buzájába ut vájja a sági szövetség megalakítása megáldására, korlatban levő szabályai maradána s ahhoz a lelkesnek annyival is is sége, mert a megkötött szeadott házasságok egy csak ezen szabály szigor

lehetősége.

8. §. Az eddigi sz

az egyházi esketésnél to kell jelen lennie.

9. §. Az állami törött és egyházi a g is óratkozó adatok, az erre teljesen használható és is vezetett, megfelelő any Megjegyzetvel, hogy az tési rovatban, mellőztetve utasítás 1. §-a értelmében tes, a polgári tisztviselő utasítás 2. §-ában említ

nusítvány«-száma, kelle Ezen házasságkötés

keszi okiratok között, anyakönyvre való utalás san megőrzendő.

A polgári hivatalno egyházi megáldásban nem vonatkozó adatok, ha a lelkész, az e czélból is leti, közgazdasági és re és lelki gondozás utján állott ny vi-zonyok közö egyházban sem nélkülöz

lákötöny«-be vezendők A »Családkiönyv«

lag egyházunk kormányz sítasokat fognak megáll

10. §. Mindaddig, m különösen annak megvá

való kárpótlása rendezve ket az esketésért eddig t megállapított stola ezután

BELFOLYÁS

A jegyzői szigorú szigorúan tárgyrendelet Percezl Dező újabb rendellettel egyesítve, hogy ez evi október else sajgórló, a gyermekek v anyakönyvekről szóló tő a hozzájuk kiadott ut jegyzői szigorlatoknak.

Államháztartás dapest, aug. 16. Az állam szerint április, május és tel másfél millióval, a kiad

összesen nyolcz millióval valynál.

KÜLFÖLDI

Pusztítás a S Kit a cseve képv selő

nok azt mondta, hogy Kit bulov uralma idejében büntetés alatt szenvedett vetkezésben halt meg. Az erre S z i v m b u l o v s csendörök vettek körül. E pákat és néhány koszoru nek megsemmisíteni.

Bolgár kérdés szes nagy hatalmak öha

békés megoldását. Borri kodox vallásra átérésre mint keresztlyra, oros- me magát és állandó ké

gáriába. Ezután Ferdinand tetése már csak idő kérd

A brüsszeli konból érkezett tavrati jele

resszus plenaris ülése va román képviselő kivételö

a jövő évi kongresszus sz beszélt ezután nagy hatá

és Apponyi Albert lels a képviselőknék köszönet

resszus berekesztette.

Ujdon

* Istentisztelet az ev. ref. nagytemplomb

születésnapja alkalmából háláadó könyörpést K i s tartani. A r e n d e s egy vetkező lelkészek tartják ban Dicsőfi Jozsef, a kis czy Inre, a Kossuth-utcz Gyula, az ispotályi templ

Légmentes záros,
 ugyisint:
angol befűző üvegeket,
 a melyek **elpanna-**
nástól mentesek
 darabját már **2 krajczár-**
ért, tuzatját **20 kraj-**
czárért szállítja

Ifj. Pájer József

üveges és porcellán üzlete
 (209.) **Debreczen ben.**

Az eddig minden világiállításon kitüntetett
EREDETI SINGER VARRÓGÉPEKET

egyedül a világhírű „SINGER COMPANY, NEW-YORK”

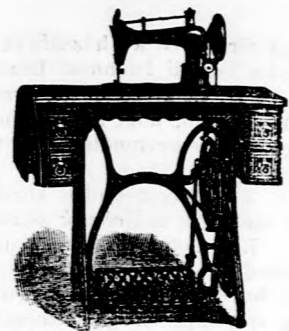
cég készít s azok csak akkor valódiak, ha a baloldalon látható védjeggyel
 vannak ellátva.

E gépek teljes jótállással és kisebb részletfizetések mellett is árusítanak el; készpénz fizetés mellett
 megfelelő magas engedmény.

Javítások iparhatóságilag engedélyezett műhelyünkben, szakavatott gépészek által eszközöltetnek.

THE SINGER MANUFACTURING CO. RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 (ezelőtt NEIDLINGER G.)

Debreczen, Biedermann-palota.

Az Eperjesi Népbank Kályhagyára

ajánlja tiszta fehér és teljesen tűzálló agyagból készült fehér, to-
 vábbá barna és zöld ó német, chamois és majolika

cserépkályháit

valamint diszes kandalló, kandallós kályhák és takarékos tüzhelyeit, melyek
 az iparágban első rangot foglalnak el és számos elsőrangú kitüntetésben
 részesültek.

Jutányos árak mellett
 a legszolidabb és legpontosabb kivitel biztosítatik.

A kályhák felállítását a saját kipróbált szakavatott állítónk végzi.
 Egész épületek kályhaberendezését tetemes árengedménnyel vá-
 ladjuk el.

Főraktár Eperjesen.

Bizományi és mintaraktár Debreczenben.

KOVÁCS GYULA vaskereskedő urnál

Nagy-uj utca szegletén, a „Bika” szálloda mellett.

Kész felállított mintakályhánk ugyanott megtekinthetők s a raktárról kivá-
 lasztott kályhák kívánatra azonnal felállíttatnak. (351.)

Van.

utánzott „TOKAJI COGNAC”. Ezek ugyan nagyon olcsók, de ép
 oly rosszak és így még a legkisebb összeget sem érik meg. Eme
 értéktelen utánzatok könnyen felismerhetők mert

1) nem az egyedüli és csakis Tokajban létező

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL származnak,

2) ezen **TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL** nincsenek ellátva

328

Valódi csakis
Tokaji cognac Tokaj város czimerével

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN

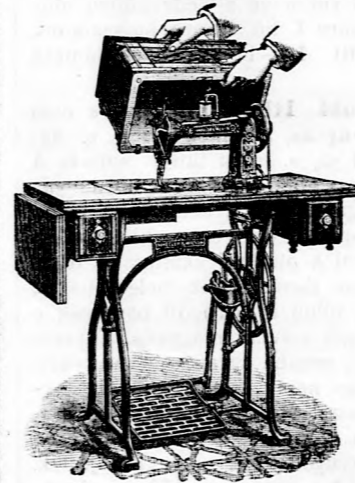
a mely 1893/94. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja

725,130 liter bort használt fel.

A fenti eredeti Tokaji Cognac

Kapható: Csanak József, Félégyházy János, Geréby Fülöp, Ganofszy
 Alajos, Kontsek Géza, Kovács Mihály, Kondor M. és Fia, Lendbauer Kál-
 mán, Molnár Lajos, Rickl József Zoltán, Radetzky József, Raics Gyula,
 Roth Antal, Tóth Béla urak üzletében.

Világhivatás!
BAUR RUDOLF,
Innsbruck (Tirol),
 szétküldési üzlete, Rudolf-utca 4.
 ajánlja az ő
valódi tiroli loden-szöveteit
 urak és hölgyek számára. Kész öltönyök és esőköpenyek, teljesen viz-
 mentesek, az ismeri legszebb és legolcsóbb kivitelben.
 Minta és árjegyzék ingyen és bérmentve.

EREDETI
amerikai varrógépek

csakis nálam kaphatók

ÖT ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

A KOCH-féle női szabászati rajza és a varrógép oktatás ingyen-
 adatik minden családi varrógéphez.

Javítások csakis nálam szabályosan és alaposan eszközöltetnek
 az egyedüli műszerész ipparral

Debreczenben, Dr. Tihanyi-ház, 2084. sz.

Keszler A.

ANGER GYULA
 Budapest, VI., Teréz-körút 3. sz.

Az államtól engedélyezett

első magyar sorsjáték
vezér-főügynöksége.

A budapesti ezredéves kiállítás alkalmával 100,000 sorsjegy 31,499 két osztályban beosztott
 nyereménnyel és egy jutalommal.

Legnagyobb nyeremény 1.000,000 korona.
 a legkedvezőbb esetben

I osztály.		II osztály.	
Egy sorsjegy ára 40 korona.	Egy sorsjegy ára 40 korona.	I. osztályú nyeremények.	II. osztályú nyeremények.
Huzás 1895. október 16—19-ig.	Huzás 1895. december 6—14-ig.		

nyeremény korona	korona
1 a 80000	80000
1 a 60000	60000
1 a 40000	40000
1 a 30000	30000
1 a 20000	20000
1 a 15000	15000
1 a 10000	10000
2 a 8000	16000
8 a 4000	32000
10 a 2000	20000
13 a 1000	13000
100 a 400	40000
860 a 200	172000
9000 a 80	720000
10000 nyeremény összesen 1268000	

korona	korona
1 jutalom 600000	600000
1 400000	400000
1 200000	200000
1 100000	100000
1 50000	50000
2 a 20000	40000
2 a 15000	30000
4 a 10000	40000
10 a 8000	80000
27 a 6000	162000
100 a 2000	200000
200 a 1000	200000
1150 a 200	230000
20000 a 100	2000000
21499 nyeremény és 1 jutalom	4332000

Időben hankjegyek napi árban vétetnek.

E sorsolás első osztályú sorsjegyei ajánlatnak és szétküldetnek következő hivatalos árak mel-
 lett 1/10 sorsj. 20 frt, 1/10 sorsj. 2 frt, 1/10 sorsj. 1 frt.
 Mindkét osztályhoz: 1/10 sorsj. 40 frt, 1/10 sorsj. 4 frt, 1/10 sorsj. 2 frt.

Minden bel- vagy külföldről érkező megrendelés pontosan eszközöltetik.

Rendeléseknél pontos címadatok kérnek. Befizetések postautalvány után.

Huzáslajstromok és postadij 40 kr. mindkét osztályért.

ANGER GYULA,
 Budapest Teréz-körút 3. szám.

Előfizetési árak
 helyben, vagy postán küldve
 egész évre 10 frt
 Félévre 5
 Negyedévre 2
 Egy órára 1
 Egy év száma 4 kr.
 A lap szellemi részét illető minden
 esemény a szerkesztőségbe (Főter 10)
 bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben
 Főter 10. Lajos könyvtárszoba
 és a kiadóhivatalban (Főter 10.
 sz.)

Egyházipolitika

(B. H.) Minél

keresztül az állami
 vonatkozó utasítás
 bizonyosabbá válik
 új intézmény csak s
 mek árán lesz életb
 nak megfelelően fönt
 Az egész appar
 lult, a szem előtt ta
 a nyomokban járó
 munka a felekre oly
 gal, költséggel és
 anyakönyveket vezet
 oly súlyos teherrel
 járnai, a melyre sem
 tézmenyt kezdtették,
 törvényt megszavazt
 vésbbé azok, kik ve
 nem voltak elkészülv

Már magában vé
 hogy minden születé
 lálozás ezentul első
 anyakönyvvezetőnél
 lási szempontból a p
 tendő, a mi okvetlen
 sel és sokszoros időv
 terhet ró a falusi ne
 viselhetlenebb, mer
 téssel járó sok form
 mű mulasztást és ez
 és újabb utánjárás
 okozni, hogy a csal
 vőben — kivált telv
 ka idején — keserü
 teni még akkor is, a
 gasságra hangolták a
 A szegénysorsu
 mére nézve ez feltét

De mert a törv
 va, azt végre is kell
 tal köteleességünk vé
 korlati következmény
 ezek pedig minden
 nem nagyon biztatók
 Népünk átlagos
 az ország sok részébe
 nagy akadálya annak

A „DEBRECZEN

Az asszony

Angolból fordít
 A Szent Jakab tem
 pool városban, sötétedni
 téli délutánon. Vasárnap
 let beveződött, a felkész
 temette arcza, és a gyü
 búls sőhajával emelkedet
 távozzék.

Egy perczig oly tel
 hallani lehetett a tenger
 ból. Majd megtörték a
 léptei, a mint a nyugoti
 nyissa azt a távozni kész
 De mielőtt az ajtóhoz ért
 nyomta valaki a kilincsét,
 hába öltözött férfi alakja
 nyílásban.

Az egyházi felre áll
 desen betette maga mögé
 plom hajóján keresztül az
 A pap imáját bevégezve,
 alkalmatlanokdóra nézett.

»Bocsánat uram»
 paphoz fordulva, olyan ha
 érthető volt az egész gyü
 jöttem, hogy halat adjak
 tént szerencsés megzaba
 szem, helyes dolgot műve
 mi ellenvetése?

A lelkész, pillanatny
 dá: »Nincs semmi ellenv
 Hasonló kívánságokat szo
 teni-iztetlet előtt, hogy
 altassanak. De ha kívánj
 pengeri vihar után haszn